

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Razgled po cerkvenem življenju v letu 1901.

Spisal vseučiliški profesor dr. T. G. Masaryk v Pragi.

III. Amerika.

Cerkveni razvoj v Ameriki (Združene države) je zanimivejši in za Evropo važnejši, kakor se vobče misli. Tudi na cerkvenem polju prihaja »amarikanizem« v veljavo in sicer pred vsem v katolicizmu. S kratkimi besedami povedano, »amerikanizem« znači recepcijo protestantske energije in protestantskega individualizma; gibanje, izhajajoče od konvertita Heckerja (+ 1888), zastopa zdaj nadškof Ireland v Št. Pavlu; a zdi se, da se inače spretni nadškof preveč ukvarja s politiko. V Rimu je (1899) spretno in z vspehom zagovarjal ameriško »herezijo«; s tem se strinja, da je odobril že omenjeno adresu udanosti vojvode norfolškega, lani pa je napisal celo vrsto člankov za svetovno moč papežev. Bojim se, da je Ireland kakor Maning doma do protestantov liberalen, v Rimu pa in za javno mnenje cerkve ultramontan. Monsgr. Spalding, škof v Pretoriji (Illinois) in pristaš Irelandov, je predlanskega leta (21. marca) v predavanju o Rimu zagovarjal amerikanizem. Amerikanizem je celo v Ameriki dolgo časa razburjal duhove; še bolj pa ameriški »germanizem«, s katero besedo se zaznamuje ortodoksna opozicija ameriških nemških katoličanov.

Po najnovejših poročilih imajo Združene države: 1 katoliškega kardinala nadškofa, 13 nadškofov, 78 škofov in 10.130.000 vernikov. Izmed teh je samo 20 odstotkov pristojnih k državam, ki govoré angleški, ostanek je tujega izvira. Tista statistika je imela najbrže vpliv na šentpavelskega nadškofa ter ga je približala stališču njegovega nasprotnika nadškofa v New-Yorku; večina katoličanov, zlasti pa priseljenci, niso posebno liberalni.

Moč in veljavnost ameriškega katolicizma narašča vsled aneksije Filipin in vsled protektorata nad Kubo; bilo je to

prvič po »pacifikaciji« Filipin, da je vlada porabila za politično poslaništvo katoliškega cerkvenega kneza. Vsekakor je umevno, zakaj smatrajo protestanti katolicizem kot moč, za republiko nevarno; v istini pa so se izpremenile razmere vsled katoliškega priseljevanja v mnogih krajih, pred vsem pa v iztočnih državah.

Je sicer šestkrat več protestantov kakor katoličanov (75.620.859 v l. 1900), toda niti ena protestantska cerkev (»denominacija« se pravi v Ameriki) nima toliko pristašev, kakor katoliška; po številu najmočnejša cerkev, metodisti, je razdrobljena v razne smeri in stranke in isto velja tudi o drugih. Ker je politična svoboda vsem cerkvam zajamčena in ker se služba javnih funkcij podeljuje večinoma vsled izvolitve, potem je pri volitvah v občinske odbore, v državne in šolske urade ter druge, vpliv združenih, skupno delujočih katoličanov jako močan in veljaven. K temu političnemu pomenu se družijo socialni in nacionalni pomen katoličanov; masa priseljenega prebivalstva razmnožuje delavstvo in na nekaterih straneh proletarijat; kot delavsko prebivalstvo nima starejša generacija časa, da se nauči angleščine, in tako naslanja svoje socialne in nacionalne zahteve na stare institucije in pravice. Versko in cerkveno vprašanje postaja politično, socialno in tudi že narodnostno vprašanje.

Kako raste ugled ameriškega katolicizma, se razvidi iz poročila, da se v Rimu in v Washingtonu jako resno trudijo, da bi bil v Vatikan poslan lasten ameriški zastopnik. Papež si to baže želi ter hoče zato washingtonsko vladu podpirati na Kubi in Filipinah.

O mnogobrojnih sektah v Ameriki, o čilem in nervoznem verskem življenju bi se dalo v posameznostih napisati prav mnogo. Omenjam n. pr. letos objavljeno statistiko nove cerkve »Christian Scientistov«: l. 1890 je imela ta cerkev 26 duhovnikov in 12.000 pristašev, letos pa ima 8724 duhovnikov in 1 milijon vernikov. Christian Scientisti hočejo biti, kakor to

kaže ime, vera krščanskega znanstva; znanstvo dosega svojo veljavo v naravnem (naturnem) zdravljenju, ki je spojeno z znanstvenim zdravljenjem (čudežna zdravljenja!) Opomniti pač treba, da se Christian-Scientisti razširjajo že celo na Nemškem; od oktobra izhaja že nemško glasilo: Deutsches Monatsheft der christlich wissenschaftlichen oder metaphysischen Heilmethode.)

Precej hrupa napravlja sekta babistov, pristašev mohamedanske sekte, ki je izniknila v Perziji (»báb-vrata, namreč spoznanja).

Vpliv Amerike moremo opazovati celo v Kapsku: ameriški vplivi stremijo ondi za »aethiopsko cerkev«, cerkev črncev, iz katere imajo biti beli ljudje izključeni. To sicer v sedanjih političnih razmerah ne ugaja cerkvam in evropskim misijonarjem, Amerikanci doslej ljubijo svoje črne krščanske brate le v primeren razdalji; na omenjenem methodističnem koncilu je nekoliko ameriških delegatov protestiralo zoper to, da bi bili tudi »barvasti« škofje pripuščeni v londonski hótél.

V mestu Syrakusi se je izcimila nova sekta: pokojni zobozdravnik dr. Newbrough je sprejel od angelja novo sveto knjigo »Oahspe« — verniki nimajo nikakih pomišljajev radi tega, da je angelj pisal najnovejši evangelij — s pisalnim strojem.

Jako napredujejo Mormoni. V državah Utah, Idaho, Nevada in Wyoming imajo menda vladu že v svoji oblasti. Iz tega se lahko spozna, da se prestopki zoper postavu, ki prepoveduje mnogoženstvo kaznujejo samo pro forma; in uprav z obljubami poligamije pridobivajo neštivilni mormanski agitatorji-misijonarji med ljudstvom mnogo pristašev. Imajo baže več kot 2000 misijonarjev v Združenih državah (leta 1898. samo 1400); delujejo večinoma v državah Nebraska, Kansas in Južna Dakota.

*) O »scientistih (cerkev ustanovljena od Mrs Edde) glej brošuro: Was lehrt man in der Kirche Christi des Scientisten? Berlin 1901.

Notranjo krizo ameriškega protestantizma karakterizira med drugim zlasti spis duhovnika episkopalne cerkve Rev. Mc. Donella »The Evolution of Immortality« — človek ni neumrjoč, a zmožen neumrjivosti (»immortal«). Iz vseh poročil se kaže, da izginja nekdanji puritanski duh in se rušé v vseh cerkvah stare in podedovane oblike. Obredi pri cerkvenih opravilih se močno prikupujejo: v methodističnih in luterskih cerkvah so n. pr. vpeljani kori uniformiranih pevcev.

V Ljubljani, 1. aprila.

K položaju.

Kratke so bile velikonočne počitnice. 8. aprila se snidejo zopet državnozborni poslanci. Nemci se delajo radi poraza glede celjske gimnazije še sila razburjene. Vršilo se je te dni več volilnih shodov, in povsod skoraj se je sklenilo, da morajo dobiti poslanci za razžaljeno nemštvo zadoščenje ter začeti odločno opozicijo ali, če treba, tudi obstrukcijo. Listi napovedujejo v parlamentu najhujše viharje, nove krize, katere žrtvi bosta najprej dr. Koerber in Piętak. Vsenemci so tega položaja veseli, saj imajo zopet priliko, da se pokažejo v vsej svoji sposobnosti. »Neue Freie Presse« pa piše, da so nemški nacionalci pripravljeni pogajati se radi celjske gimnazije ter, če možno, dognati pameten kompromis. Vlada se bavi že s problemom, kako bi se našla Nemce in Slovane zadovoljiva rešitev krize. Takoj po Velikinoči začne vlada pogajanja za pameten kompromis, in vlada upa, da tak kompromis doseže. V odlično vlogo pri sedanji akciji ima nemška ljudska stranka. Ista se bo zbrala takoj ob sestanku državnega zbora k posvetovanju. Načelnik dr. Derschatta bo razvijal načela, kako je nemškim strankam postopati napram vladi. Ako bo stranka sprejela njegove predloge, bo predložil dr. Derschatta iste po klubovih načelnikih ostalim nemškim strankam. Kdor ve, kako strastno radikalen je dr. Derschatta v takih stvareh, ne bo pričakoval od teh

LISTEK.

Ženska duša.

Govoril v »Ženskem društvu« dne 2. marca t. l. dr. Ivan Robida.

(Dalje.)

Prevladanje instinktivnega mišljenja, dejal bi torej nekakega čuvstvenega mišljenja pa je deloma tudi vzrok povsodi nastopajoči konservativnosti žensstva. Kar velja kot dobro in resnično, je tudi zanje resnično in dobro; novotarje jim niso priljubljene; instinktivno mišljenje, prepreženo z osebnim, ne dovolj razvitim in krepkim razumom pajih pušča, da se naslanjajo na sodbe drugih, kateri so si vedeli pridobiti njihove simpatije, katerim iz teh ali onih nagibov zaupavajo. In tako je tudi razlagati paradokso, da je ženstvo v zlic svojemu konservativizmu vendar zopet tako hitro pristopno vsem vplivom mode in drugim efemernim pojavom vsakdanjega življenja, vzlasti kjer se je znalo spretno sugerirati.

Na opisani podlagi razvito je tudi etično mišljenje ženske; z utemeljevanjem, z razlogi razuma se ženske v konkretnih slučajih skoro nikdar ne odločijo za kako

sodbo, k večjemu še teoretično priznavajo kako stvar; njihovo dobro in pravo pa ostane to, kar jim »srce« veli. Ta pomanjkljaj v sodbi, ne podprti z razlogi razuma in z objektivnostjo, pa jih dela jako odvisne od utisov, od lastne subjektivnosti. In ker ta prevladuje, je tudi umevno, da v konkretnih slučajih na drugi strani ženska v žrtvah za ljube ji osebe, za ljubimca, moža in otroka, pod zanjo vsemogočnim vplivom momenta skoraj vedno daleč nadkriljuje počasno razmotrivajočega, vse mogoče pomisleke uvažujočega moža. Tam, kjer govori ljubezen, kjer govori »srce«, kjer vlada usmiljenje, provocirano od trenutnega utisa, tamkaj je ženska junakinja, in možkemu se bo kaj težko meriti se ž njo.

Vse to pa ženskam le ne more odvzeti očitania, da so krivične, čeprav krivične prav od »srca«. Temu se pridružuje še velikanska labiliteta v afekti, hitra reakcija na sorazmerno neznatna dražila, in nemoč samovlade, kar vse spominja na duševno življenje otroško. Ženski smeh in ženski jok, oba sta dobro znana, in menjujeta se morda na večje veselje in večjo jezo možkemu svetu, kakor ženstvu samemu.

Z ozirom na povedano se ne bo torej čuditi, če je v duševnem življenju ženske

najti toliko paradokse, toliko inkonkvencije, in kar se prav pogosto sliši, »ne-logike«. V istini seveda vsega tega ni; vse je naravno, vse pravilno, konsekvantno, izvirajoče iz ženske psihe. Mati, ki bi obsodila na smrt svojega lastnega sina kakor vsakega drugega, s trdosrčno konsekvenco in pravičnostjo starorimskega sodnika, bi sicer bila »logično bitje«, in bi kot taka lahko figurirala vzgledno v vsaki, od visokega ministrstva za uk in bogočastje potrjeni šolski knjigi; a ne bila bi niti ne ženska, niti ne mati; bila bi po jedino veljavni »logiki« narave naravnost nestvor.

Priznavati pa je, da uprav ta lastnost ženske duše, ki jo tako močno loči od moške, dela možkemu svetu v družinskem in socialnem pogledu mnogo neprilik in preglavic, prav tako kakor se mu prikuplja in ga vabi k sebi na drugi strani. Ženska nepreračunljivost, omahljivost, presenetljivost — vse, vse se naj ženstvu očita, — a dela jo interesantno, in spada brezdvomno med najmočnejša orožja pri plemski izbi.

Mnogokrat se čuje, da je ženska »prebrisana«, in prav nič ni ugovarjati temu izrazu, če se ga rabi v pomenu, kakor mu pristaja, in se ne vlačí vanj misli o kaki posebni intelektualni zmožnosti.

Pojem »prebrisanosti« involvuje dvoje: prvič uporabo razuma navadno pač v praktičnih rečeh sebi na korist in drugič uporabo nekako dovoljene, ali vsaj ne naravnost obsojane zvižanosti. Vsaka zvižaja pa ima več ali manje značaj lažnosti in licemerstva, in že to samo na sebi ji daje kolorit subjektivizma, tako da bi se v tem oziru ložje govorilo o moralni strani prebrisanosti, kot pa o intelektualni.

In da niso ženske brez prebrisanosti, brez zvižanosti, brez, recimo, vsaj nekaj zrne lokavosti in licemerstva, nadejam se, da se mi bo vendar priznalo. To je tudi naravno, naravna posledica v dvojnem oziru: prvič je istina, da je bila ženska od nekdanj sem več ali manj zatirana in to preko naravnih mej, da ni bila v nobenem oziru enakopravna, dostikrat pa brezpravna; in da samo prostost ustvarja očitne, odkritosrčne značaje. Drugič pa je ženska po svoji spolni ulogi prisiljena k temu, »da se dela, da se kaže, a ni«. To pa se vrši instinktivno; zaželjiva in dražestna mora se zdeti; zakriti se mora vse, kar bi kazalo lastne namene, kar bi razkrilo lastne napake, kar bi ceno utegnilo znižati. To je naravno in potrebno orožje, s katerim naj bi se branila ženska, katero pa seveda večkrat uporablja tudi ofenzivno.

(Konec prih.)

njegovih načrtov in predlogov nič prijetnega za bodočnost.

Vojna v Južni Afriki.

Časopisje se vztrajno bavi z vprašanjem, ali doseže deputacija Burov pri generalih in predsedniku Steijnju kaj uspeha ali ne. Poročil še ni nobenih in politiki morejo le ugibati, primerjaje položaj Angležev in Burov. Iz Kapstadta poročajo, da so Transvaalci vneti za mir pod vsakršnimi pogoji, da pa sta Dewet in Steijn odločno proti kapitulaciji. »Times« pišejo, da angleška vlada ne more govoriti o miru, ako se Buri ne odpovedo samostojnosti in ako ne pritrdijo temu, da postaneta burski republiki angleški koloniji. Tako pišejo tudi drugi večji listi. Zdi se, da je miroljubnost na Angleškem zopet ponehala. Za Bure, ki so o vsem natančno informirani, pa je dobro, da iz vedo želje in naklepe angleške vlade. Ker poznajo položaj Angležev, bodo Buri vojno nadaljevali. V svetovni politiki je cena Anglije baš radi vojne z Buri globoko padla. Buri vedo zategadelj, da moreje sami narekati pogoje Angležem, ne pa narobe. Buri ne morejo ničesar več izgubiti, a vse pridobiti; Angleži pa izgubljajo vedno več. Zato pa je umljivo, da kralj pritiska na vlado, naj se sklene mir, ki se mora skleniti tako, da bo zadovoljiv za obe strani.

Najnovejše politične vesti.

Skupne ministrske konference, ki so se začele danes na Dunaju, vodi minister Goluchowski. — Načrt novega vojaškega pravnega reda se ta teden dovrši, se predloži potem obema justičnima ministrstvom v odobrenje, nakar pride v razpravo v parlament. Načrt je izdelan po splošno modernem pravdnem naziranju. — Nižjeavstrijska socialno-demokratska deželna zveza je zborovala v soboto in nedeljo na Dunaju. Glavna točka je bil razgovor glede bodočih deželnozborskih volitev. — Spletke proti ministru Pičtaku se nadaljuje celo iz vrst njegovih ministrskih kolegov zaradi njegovega glasovanja zoper Stürgkhovo resolucijo. Ako bi bil Pičtak primoran odstopiti, šel bi za njim tudi Rezek. — Demonstrujoči rezervisti. V Milanu, Piacenzi in Tortoni so priredili veliko soboto rezervisti velike demonstracije, zahtevaje, naj se jih ne drži pod orožjem, ko so štrajki vstavljeni. Vojake so s pomirjenjem zvalili v vojašnice, a tam jih aretirali. — Zaradi nemirov v Macedoniji sta posredovala avstrijski in ruski zastopnik pri bolgarski vladi, a minister Danev jima je odgovoril, da zadene vsa krivda sultanovo vlado. — Ogrska državna blagajna izkazuje za zadnje četrtletje 1901 prejemkov 310.693.989 kron, izdatkov pa 261.928.750 K, potemtakem za 30.898.731 K manj kot v istem kvartalu 1900. leta. Cela državna bilanca izkazuje za l. 1901 za 72.302.077 K manj kot leta 1900. — Društvo za katoliško univerzo v Solnogradu je zgubilo svojega predsednika princa Ed. Liechtensteina, ki je ob enem tudi c. kr. konceptni praktikant. Ker je uradne posle zanemarjal, je dobil ukaz, naj odloži podpredsedništvo. — Budgetni provizorij do 31. maja t. l. je dobil najvišje potrjenje. — Knez Münster, bivši nemški poslanik v Parizu je 28. m. m. umrl.

Dopisi.

Iz Postojne. Dne 23. m. m. priredil je »Postojnski Sokol« svoj prvi tamburaški koncert v prostorih hotela »Ribnik« v Postojni s prijaznim sodelovanjem čitalniškega pevskega zbora. Spored bil je jako zanimiv, kajti obsegal je razen tamburaških točk tudi pevske, dve veseloigri, deklamacijo in komičen prizor, skupaj 14 točk. Že od začetka z veseljem naglašamo, da se je ta prvi koncert v vsakem oziru prav sijajno obnesel v vseh točkah, kakor tudi glede mnogobrojne udeležbe, kajti vsi prostori bili so z odličnimi gosti prav do zadnjega prenapolnjeni, vključno temu, da se je neki pobalin, karega žali bože dosedaj še ne poznamo, predrznil poslati »Slov. Narodu« falsificiran dopis, da se koncert ne vrši 23. m. m. Razvajeni smo pri nas nekoliko, podajajo se nam izvrstni godbeni užitki posebno po tukajšnjem salonskem orkestru v taki popol-

nosti, da smo se res malo bali za to novo ovetko na našem muzikaličnem polju, — a bili smo presenečeni na najprijetnejši način.

Prekrasen bil je nastop mladih krasnih tamburašinj in tamburašev, vsi v sokolskih oblekah, kar je posebno damam kaj ljubko pristojalo. In tudi takoj po prvi krepki in ubrani točki »Tamburaški ko-račnici« zadoneli so po dvorani stoteri »živijo«. Kakor prva točka tako so bile tudi vse ostale izvrstno igrane, za kar gre čast g. kapelniku Kubištu, morali so se vsi komadi na splošno željo občinstva po večkrat ponavljati. A tudi naši diletantje igrali so vrlo in marljivo, tako da sta obe igri »Mute« in »Berite Novice« dosegli najlepši uspeh. Pri prvi igri sta Ana — gđ. Marijca Pitschmann in njen soprog Trdež — g. Fran Krische v svojih ulogah prav izvrstno delovala, tudi mute« Francelj — g. Fran Kuttin in njegov sluga Luka — g. Jos. Drinovec bila sta na svojem mestu in dobro igrala. Poseben smeh pa je povzročil doktor Skaza — g. Iv. Vončina, omenjamo še Mimico — gđ. Ivanka Remic, katera je nastopila sicer v mali ulogi pa vendar z dobrim uspehom.

V drugi igri »Berite Novice« imel je glavno ulogo g. Anton Šibenik, kateri je takoj pri nastopu pridobil vse občinstvo zase, zares izvrstno je predstavljal gosp. Kratkega, negova hčerka Manica — gđ. Ivanka Zupan in teta njena Marijana — gđ. Zofka Krische rešili sta tudi svoji težavni ulogi nad vse pričakovanje izvrstno in elegantno, ravno tako dobro dopadel se nam je doktor Dragič — g. And. Sever kateri je svoji nalogi tudi prav povoljno ugodil.

Voditeljem obeh iger, gg. Dominiku Dereaniju in Josipu Verbiču, gre vsa čast, trudila sta se mnogo. Hvala njima!

Deklamacija »V pepelnici noči« in komičen prizor »Pred koncertom« bila sta v zanesljivih rokah našega vrliga g. Šibenika; kdor ga je slišal in videl, reči mora, da je umetnik, kajti kar nam je on podal, bilo je zares dovršeno in priznано najboljšo.

Slednjič gre tudi hvala pevcem, kateri so s svojim izbornim petjem pripomogli, da se je ta prvi koncert tako izvrstno obnesel.

Ta večer ostal bode gotovo vsakemu navzočemu v dobrem, ako ne v trajnem spominu.

Začetek bil je sicer težaven, a vztrajnosti bode treba, da pridemo do cilja. Torej le na delo, katero ste pričeli, tamburaši, in videli bodele sad svojega truda.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. aprila.

— **Osebnosti.** Železniški minister vit. Wittek peljal se je danes zjutraj skozi Ljubljano v Pulj. — Srebrni zaslužni križec je dobil orožniški postajevodja v Ljubljani g. Ivan Debevec. — Poštnim praktikantom v Novem mestu je imenovan g. Ivan Šeme. — Poštni ekspedijent v Ljubljani, g. Anton Šeme, je imenovan poštnim poduradnikom.

— **Praška »Politik« in volitve v našo trgovinsko zbornico.** Videti je, da hoče postati nemško pisani organ čeških aristokratov nekaka ekspozitura ljubljanskega »Slovenca« v zlati naši Pragi. Kar boli »Slovenca«, to boli »Politik«; kar jezi slavnoznanege Žlindroviča, to jezi tudi »Politik«; ker je dr. Tavčar trn v peti ljubljanskim klerikalcem, je tudi trn v peti ošabnim lakajem okrog »Politike«. Zveza je očitna, in morda prav kmalu doživimo, da Friderik Schwarzenberg bratovščino pije z dr. Šusteršičem, ali pa še celo z dr. Žitnikom! Praška »Politik« bi tej bratovščini takoj podelila svoj blagoslov. Mi, se ve, bi se za ta blagoslov toliko brigali, kolikor se briga dr. Tavčar za dovtype, katere koljejo sedaj na njegov račun redakterji »Politike«! — Ker je naša ultramontanska stranka grozno razburjena radi naše zmage v trgovski zbornici, katero zmago smo si takorekoč igrave in brez truda priborili, prišla je v delirij tudi praška »Politik«. Le-ta piše: »Sijajna zmaga je bila zopet na Kranjskem izvojevana, seveda zmaga, kakršnih se tam na tucate primeri. Posrečilo se je namreč liberalnim Slovencem, da so konservativne iztisnili iz ljubljanske trgovske zbornice tako, da

jim je ostalo jedno samo mesto. Nasprotno pa zastopstvo Nemcev v zbornici ni bilo pobijano in je bilo ohranjeno. Čemu bi naj se tudi trudilo v skoro povsem slovenski Kranjski pridobiti mesta, ki gredo Slovencem, ko je vendar drugod dobiti zmage ceneje kakor jagode. Uspeh pa je tudi po tem!« Ko smo prečitali to staročeško kašo, nismo v prvem hipu vedeli, se li naj sme-jamo ali jezimo. Potem pa smo se pričeli sme-jati, ker tacih tirad, izvirajočih iz največje nevednosti, ne moremo resnim smatrati. Nemce naj bi bili morali iz zbornice iztirati! Dobro. Ali če imajo na primeru v montanski skupini Nemci 8 glasov, Slovenci pa samo dva, potem, ljuba »Politik« nam vendar povej sredstva, s katerimi se doseže, da zmagata dva glasova nad osmimi! Če bi se osem nemških volilcev neposredno pred volitvijo zastrupilo, drugače pa ne! In ravno ista je v skupini veleindustrije! Prijateljici na Venclovem trgu kličemo v spomin, da se voli z listki, in ne z bojnim kijem. Če se ne motimo, imajo v praški trgovski komori Nemci dobro četrtino mest. Kako to, da jih niste mogli iztirati, kakor smo mi iztirali klerikalce iz ljubljanske trgovske zbornice? Svoji praški »koleginji« bi torej svetovali, da naj se prej kot piše s tisto, le nji lastno ošabnostjo o naših razmerah, vsaj za silo informira o teh razmerah, drugače napravljavtis, da sodi o naših razmerah, kakor sodi slepec o barvah. Kaj tacega pa svetovnemu listu, kot je »Politik« v Pragi, le škoduje!

— **Klerikalna komedija.** Ko je začel »Slovenec« zaradi našega nasveta glede celjskega vprašanja bobnati ob kožo svojega lažinarodnjaštva in se delati silno ogorčenega, so bili vsi razumni in razsodni ljudje jedini v tem, da je vse »Slovenčev« počenjanja gola in vseskoz nedostojna komedija. »Slovenčevih« deklamacij ni nihče smatral za resne; vsakdo je imel občutek, da bi klerikalci radi zopet kupčevali z žlindro, in da natolcujejo sedaj napredno stranko iz ravno tistih nepoštenih nagibov, iz katerih so svoj čas natolcevali kmetijski družbo. Da je bilo to mnenje popolnoma opravičeno, to priča sobotni »Slovenec«, v katerem se vabijo »res narodni Slovenci«, naj se združijo s klerikalci pod vodstvom »res narodnega Slovenca« — dr. Šusteršiča. »Slovenčev« vabilo ni drugega, kakor čisto navadna »Bauernfänger«i, popolnoma vredna tistih »Bauernfängerjev«, ki so se duhovščini vsilili kot voditelji. Kdor sede na take limanice, naj le sede, njega ni škoda. Po takih nestalnih značajih, ki se dajo premotiti po puhlih frazah, ne bo napredna stranka žalovala. Toda prepričani smo, da bo lahko na prstih jedne roke prešteti vse tiste, ki se bodo odzvali »Slovenčevu« vabilu. Saj bi bil tudi dokaz največje politične nezrelosti in duševne inferiornosti, ako bi ne bilo mogoče v nas stvarno razpravljati o vprašanju; kaj je bolje, ali popolna slovenska gimnazija v Žalcu ali v Št. Jurju, ali pa v zraku viseče nemško-slovenske paralelke v Celju — in ako bi bil že »izdajalec«, kdor le sproži razgovor o tem vprašanju v trenutku, ko se je bati, da nam bodo celjske paralelke ugrabljene, ne da bi se nam dalo kako nadomestilo. Kako smešno je to očitjanje klerikalnih »Bauernfängerjev«, se dobro spozna iz primere izza zadnjega časa. Ko je prišlo na razpravo vprašanje zastran vseučilišča v Ljubljani, je bilo med jugoslovanskimi državnimi poslanci neso-glasje, kje da naj bo to vseučilišče. Bili so ugovori proti temu, da bodi vseučilišče v Ljubljani in zahtevalo se je vseučilišče v Trstu. Naposled se je sklenilo, da se v dotičnem predlogu ne imenuje Ljubljana kot sedež vseučilišča — in dr. Šusteršič, ki se danes tako peni, je ta predlog prvi podpisal. Predlog, naj vseučilišče ne bo v Ljubljani, nego v Trstu, je na vsak način tak, da se sme vzeti v pretres, a nam tedaj niti v sanjah ni prišlo na misel, da bi zaradi tega koga napadali ali celo kričali o »izdajstvu«. Ko bi bili zaradi tega nasveta koga napadali in ga dolžili izdajstva, bi se nam bil ves svet smejal, kakor se sedaj smeje neslanim tiradam ožlindranih poštenjakov. Šusteršič je že po volitvi v V. kuriji obelodanil »manifest«, v katerem je z besedami dr. Tomanica klical »složimo se«. »Slovenčev« sobotni članek je po-

snetek iz tistega manifesta, a kakor na prvi poziv, tako bodo vsi res narodni Slovenci tudi na ta najnovejši manifest odgovorili: Ne, dr. Ivan Šusteršič, Vam ne sežemo v roke — sodišče je namreč potrdilo, da so Vaše roke uma zane.

— **Občinski svet ljubljanski** ima v sredo, 2. aprila, ob šestih zvečer sejo. Na dnevnem redu so poročila o spremembi uradnega naslova necega mestnega uslužbenca; o Viljem Treotovi prošnji za razdelitev njegovega sveta ob Novih ulicah na stavbišča; o prošnji do državnega zbora, da bi sklenil zakon o kužnih boleznih; o prometu v mestni mestni klavnici in na živinskih sejnih l. 1901; o računskem zaključku mestne hranilnice ljubljanske za leto 1901; o neki ponudbi za odkup mestnega stavbišča ob podaljšanih Levstikovih ulicah; o škontraciji mestne blagajnice; o prošnji likvidacijskega odbora bivše meščanske godbe za prispevek; o prošnjah dveh mestnih ulužbencev za podporo; o nasvetovanih določilih za prejemanje toka iz mestne elektrarne in o nekih premembah v cenniku o prejetanju toka; o prošnji treh elektrarniških uslužbencev za popravo njihovih koles.

— **Kardinal Missia.** Pri kardinalovem pogrebu bodeta cesarja zastopala generalni pobočnik grof Paar in grof Cziryaky. — Kardinal Missia je umrl vsled srčne kapi. Bolehal je na srečo že več let. Živel je sicer zmerno, samo kadil je mnogo. V Ljubljani je posebno viržinke pušil. Pri nekem dinéju pri dežel-nem predsedniku baronu Heinu ga je svoj čas podžupan dr. vit. Bleiweis svaril, češ, da je pušenje viržink zanj jako slabo, a tedanji škof ljubljanski se je samo namahnil in — zapalil novo viržinko. A kaj pravijo goriški klerikalci? Minoli torek so duhovniki po cerkvah naznanjali kardinalovo smrt, a nekateri niti v tem trenutku niso mogli opustiti ščuvanja ter so kar naravnost dolžili naprednjake, da so ti krivi kardinalove smrti!! Tako počenjanje se samo sodi in ne zasluži drugega, kakor najpopolnejše zaničevanje.

— **Umrl** je včeraj v starosti 70 let umirovljeni stolnik gosp. Vincenc Hübschmann, imetelj vojne kolajne in častnega zaslužnega križca. Pokojnik je bil rodom iz Sp. Štajerja in je imel v Brežicah svoje posestvo, a živel je dolgo let v Ljubljani, za katero je imel prav posebne simpatije. Pokojnik, ki je bil obče priljubljen, je bil velikodušen podpornik revežev in si je zlasti za dijaško in ljudsko kuhinjo v Ljubljani pridobil neveljivih zaslug. Lahka mu zemljica in ljub spomin!

— **Ljubljansko divizijsko poveljništvo.** »N. Fr. Pr.« in »Tagesspost« javljata, da se divizijsko poveljništvo iz Ljubljane najbrž premesti v Trst. Pozor!

— **Hranilnica in posojilnica v Cerkljah,** kateri načeluje slavni Menarčev Janez že četrto leto, je imela letos denarnega prometa okrog 14.000 goldinarjev. Čistega prebitka ima okrog 7 kron. Koliko bo moral načelnik doplačati, se še ne ve. Sedaj se namerava kupiti neko poslopje za več tisoč. Saj je razumljivo, če namreč napravi kaka hranilnica čistega prebitka 7 kron na leto, da se izplača, graditi si lastno poslopje. Potem se kdo upa ugovarjati, da niso »Gospodarska zveza« in nje jetične »špar-kase« na pravem potu.

— **Šola »Glasbene Matice« v Novem mestu.** V soboto 5. aprila bo v čitalnični dvorani v Novem mestu koncert na korist revnim učencem ter učiteljskemu bolniškemu zalogu. Pevske točke izvršujejo mali in večji šolski zbor s sodelovanjem zbora »Dolenjskega pevskega društva«, inštrumentalne šolski gojenci. Iz prijaznosti sodelujejo gospodične: G. Golijeva, M. Rosinova in M. Slančeva. Posamezne točke vodita gg. Hladnik in A. Spaček. Natančni programi se bodo dobivali pred koncertom pri blagajni. Začetek točno ob polu 8 uri zvečer. Posebna vabila se ne izdajajo. Cene prostora: Sedeži od 1. do 5. vrste po 2 K; od 6. vrste dalje po 1 K 60 h; članom Dol. pevskega društva in Glasbene Matice na osobo glaseči se sedežni listki do vstopenega 4. aprila za polovico iste cene. Vstopnina 1 K, dijaška vstopnina 40 h. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Blagajnica pred koncertom dvorano se odpre pred početkom koncerta, sedežni listki se do-

bivajo od 1. do 5. aprila tudi v trgovini g. Jos. Medveda na Mestnem trgu.

— **Izletniki kot gasilci.** Na savašem mostu pri Črnučah je nastal včeraj ogenj, ki bi bil lahko zadobil velik obseg, da ga niso pogasili ljubljanski izletniki.

— **Občinski odbor senožeški** izvolil je v občinski seji dne 22. marca t. l. bivšega okrajnega glavarja v Postojni, gospoda Viljema viteza Laschana, častnim članom.

— **Ubil** se je železniški čuvaj Matervž Soklič iz Most na Gorenjskem. Padel je ponoči čez škarpo.

— **Nesreča vsled zanikrnosti.** Marija Polak, stanujoča pri Turlovcu poleg Litije, pustila je 3letno hčerko Marto sedečo na štedilniku, v katerem je poprej menda še dobro zakurila in se potem odstranila. Vnele so se cunje in drva in otrok se je med groznimi mukami popolnoma spekel. Ker je bilo ravno veliko nedeljo, bilo je kmalu polno ljudi na licu mesta. Nejevolja zbog tolike nemarnosti matere je bila splošna. Zanikrna mati se bode morala pri sodnji zagovarjati, ker je morala biti več ur od stanovanja, da je bilo mogoče, da se je deklica spekla kakor pečenka.

— **„Rokovnjači“ v Celju in v Mariboru** se bodo igrali na belo nedeljo, 6. aprila, in sicer v Mariboru prvič, v Celju pa drugič.

— **Volitev v tržaško in trgovsko in obrtno zbornico** se bo vršila od 14. do 18. aprila za trgovski odsek, 16. do 17. za obrtni odsek in 18. aprila za maritimni odsek.

— **Domača umetnost.** V Schwentnerjevi izložbi je razstavil slikar gosp. Iv. Kramaršič portretno sliko pok. g. Fleša iz Ribnice. Slika, baje popolne podobnosti, je izvršena solidno in marljivo ter kaže, da g. Kramaršič vztrajno napreduje.

— **Dnevne novice.** V gostilni »pri bavarskem dvoru« je nastal včeraj prepir med civilisti in vojniki. Policijska in vojaška patrulja sta naredili mir. — Sosed v sovraštvu. Posestnika J. Z. in J. G. na Karolinski zemlji živita v starem sovraštvu med seboj. Na velikonočno nedeljo je prišel slednji pred Z-ovo hišo in mu grozil, da ga bo s sekuro razsekal in mu hišo spustil v zrak. Vendar pa še tega dosedaj ni storil. — Nagajivi fantje so čuvaju na železniškem prelazu, na Dolenjski cesti zapornici tako pritrdili, da jih ni mogel odpreti. — Nepredvidni kolesarji. V Prečnih ulicah je kolesar A. S. podrl na tla 80 let starega berača Jožefa Garunia in ga povozil. Garuni se je pobil na obrazu. Na sv. Petra nasipu je dosedaj neznan kolesar povozil 5 let starega Milana Koželja. Deček je tudi na obrazu poškodovan. — Levičar. V soboto ponoči je vrtnar V. K. na sv. Petra cesti napadel dva pasanta in jednega udaril po obrazu. Pasanta sta poklicala policaja, ki je napadalca zasledoval in prijel. Ker je napadenec rekel, da ga je V. K. udaril z desno roko, je ta dejal, da to ni res, ker je on levičar in ne vdari nikoli z desno roko. Ta zagovor mu menda ni nič pomagal. — Pretep v Trnovem. V soboto zvečer so se v Klemenčevi gostilni sprli in stekli fantje med seboj. Dva sta bila lahko telesno poškodovana. Policija je dva najhujša pretepača prišla in vtaknila čez praznike v zapor. — Pod vlak padel je prostak 17. pešpolka Fran Zor. Težkoranjenega so prepeljali v bolnico. — Trije posebni brzovlaki so peljali danes ponoči velikonočne izletnike proti Dunaju.

— **Detektiva na izletu.** Lepi spomladanski popoldan je izvalil včeraj tudi dva ljubljanska detektiva v okolico. Po užitku v naravi, sta si tudi privoščila užitek v gostilni. Mirno, kakor se spodobi, sta sedela za gostilniško mizo, ko se natenkrat odpro vrata in vstopi v gostilno kaj čuden gost. Na glavi mu je počival širok klobuk, život pa je bil ves zavrt v dolg plašč. Naravno je, da so navzoči gostje postali pozorni na došlega eksotičnega gosta, ki je po kratkem nagovoru z gradenco odgrnil plašč od svojega života in se pokazal občinstvu v rudečih hlačah in v rudeči srjaci. Ravno je hotel pričeiti kazati občinstvu svoje akrobatične umetnosti, ko je padel njegov pogled na detektiva v kotu za mizo. Hitro je spet ogrnil svoj

plašč in jo mislil popihati iz gostilne, pa bilo je že prepozno. Roka pravice ga je že držala. Oba detektiva sta planila na akrobata, ker spoznala sta v njem nevarnega, preganjanega Ivana Pavliča. Toda roka pravice ni bila dovolj krepka, da bi bila tata obdržala. Kakor jegulja se je izmuznil Pavlič detektivoma iz rok in ušel, pustivši njima le plašč in suknjič v rokah. Tekel je, kakor da bi ga veter nesel, črez ljubljansko polje. Detektiva sta nekaj časa sopihala za njim, ko pa nista več videla rudečih hlač Pavličevih sta se vrnila go-drnjaje črez svojo nezgodo nazaj v mesto. Vsa zabava je bila njima pokvarjena in sklenila sta baje, da ne gresta nikdar več na izlet v kraj, kjer njima je prebrisani tat in akrobat Ivan Pavlič ušel.

— **Izpred sodišča.** Kakor smo ob svojem času poročali, je vpokojeni železniški vratar Ljudovik Praunseis dne 6. marca t. l. po nepravdnosti na lovu pri Studencu ustrelil v stegno lovskega čuvaja Ivana Babnika. Dne 28. m. m. se je vršila zaradi tega pri okrajnem sodišču kazenska razprava proti Ludoviku Praunseisu zaradi prestopka zoper telesno varnost in je bil le-ta obsojen na globo 20 kron. Dan pozneje pa je Ivan Babnik v bolnici umrl. Kazenska razprava se bode sedaj obnovila, če ni postala popred razsodba pravomočna, kajti vsled nastopa smrti Ivana Babnika se dejanje Ludovika Praunseisa kvalifikuje kot pregrešek.

— **Kolesarska stava.** V Reki sta stavila dva kolesarja z ravnateljem »Adrije«, da se pripeljeta na kolesih v Ljubljano popred, kakor on, če se odpelje jutraj iz Reke s poštanim vlakom do Št. Petra in od tod z brzovlakom v Ljubljano. Stavo — 1000 kron — sta kolesarja dobila. V nedeljo jutraj z odhodom pošt-nega vlaka iz Reke sta se odpeljala in prišla v Ljubljano četrte ure popred kakor dopoldanski brzovlak. Na peronu južnega kolodvora sta pri prihodu brzovlaka zmagovito pozdravila svojega nasprotnika in njegovo spremstvo in vtaknila v žep dol-jeno stavo.

— **Vremenska hišica v Blei-weisovem parku** je zopet urejena in samobeležnik redno funkcionira.

— **Izgubljene reči.** Hlapec Franc Petrovčič na Viču je na poti od doma do južnega kolodvora izgubil zavitek 50 K. — Nekje v mestu je bil izgubljen zlat ščipalnik. — V Križevniških ulicah je bila izgubljena srebrna zapestnica. — Na poti od Špitalskih ulic do pošte je izgubil neki pisarniški sluga desetak.

— **Postolka in lastovka.** Ne-ljuba pomota se je primerila stavcu sobot-nega podlistka. Namesto postolka stavil je lastovka, kar daje popolnoma na-pačno zmisel.

— **Najnovejše novice.** General Fr. Hartmann, bivši vodja terezijanske vojaške akademije v dunajskem Novem mestu, je umrl na Dunaju. — Ustrelil se je nadporočnik Robert Rosenberg 26. pešpolka. — V Budimpešti je umrl grški generalni konzul Harisch. — Pobegel blagajničar. Blagajnik pri višjem carinskem uradu Budapešti Stambuniak, si je vzel dva dni dopusta, seboj pa je vzel tudi vso vsebino blagajne. — Pokojnino afriškemu raziskovalcu Brazzaju je dovolila francoska zbornica letnih 10.000 K. Koliko je pa dajala Avstrija Holubu? — Garnizije ne smejo zapustiti ne častniki ne moštvo v Varšavi. Tudi je pobral vojni minister vse potne liste častnikom. Prepoved je v zvezi z Grimmovo afero. — Najstarejši general v Evropi je avstrijski feld-maršal-lajtnant baron Schwartz-Meiller, ki je obhajal te dni 50letnico, odkar je general ter 74letnico, odkar je avstrijski častnik. Jubilant je 94 let star. — Perzijski šah pride 12. maja v Krakov, a 15. maja na Dunaj.

— **Avstrijske srednje šole.** Letošnji proračun za srednje šole znaša 21.660.434 K, torej za 901.747 K več nego lanski. Gimnaziji stanejo državo 14.615.624 kron, realke pa 6.887.070 K, drugo gre za knjižnice, podpore in drugo. Srednjih šol je v Avstriji 322, in sicer 215 gimnazijev ter 107 realk. Nemci imajo 178 srednjih šol, Čehi 81, Poljaki 35, druge so laške, rusinske in dvojezične. Slovenci nimamo nobene slovenske srednje šole. Vseh učencev na srednjih šolah je letos 109.800.

— **Kaj se je zgodilo z burakimi načelniki?** »St. James Gazette« priob-đuje pregled o tem, kaka usoda je zadela burake prvake. V istini je vojna že po-brala veliko najodličnejših mož obeh republik. V vojni niso več: Krüger (v Ev-ropi) ter nekdanji najvišji vojskovodja Joubert (+ valed bolezni) Vjeti so bili: Cronje, Prinsloo, Oliver, Ben Viljem, Ricch-ter, Kook in Kruitzienger. Padli so: Wol-marans, Lemmer, Filip Botha, H. Botha van der Merve in Villebois de Mareuill. Vjete Bure Lotterja in Scheepersa so An-gleži ustrelili. Kapitularili: de Villiers, Abel Erasmus ter Piet Dewet. V polju so še: Louis Botha, Kristijan Botha, Schalk Burger, Beyers, Lukas Meier, Snyman, Smuts, Delarey, Kemp, Celliers, Vermaes, Hindon, Kristijan Dewet, Stein Malan, Wessely, Myburg in Fouche.

— **Redakcijska sluka.** »Coburger Tagblatt« je prinesel 19. t. m. ta-le vzdih-ljaj: »Prvo sluko so nam prinesli danes v uredništvo; isto je ustrelil gozdni paznik Raab v Oberfullbachu. Ako smo se že ve-selili na redakcijsko sluko, smo bili seveda presenečeni, kajti odposlanec je izjavil, da nam isto »samo pokaže«, a potem jo zo-pet vzame seboj. Da, ko bi bil rjavi hrošč!

Društva.

— **Narodna čitalnica v Čr-nomlju** priredi dne 6. aprila 1902 v ho-telu A. Laknerja gledališko predstavo. Ljudski igrokaz s petjem in treh dejanjih »Krivoprisežnik«. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Ker je čisti dohodek namenjen družbi sv. Cirila in Metoda se preplačila hvaležno sprejemajo. Nove dekoracije iz-gotovili slikarji dvornih gledališč br. Kau-tsky & Rottonara na Dunaji.

Književnost.

— **„Ljubljanski Zvon“.** Vsebinsa aprilskega zvezka: 1. V. S. Fedorov: Pir. Balada 217. 2. Josip Kostanjevec: Noč. Povest 218. 3. A. Gradnik: V tihi noči. Pesem 231. 4. C. Colar: Jaz nimam lepe ljubice. Pesem 231. 5. Akil Volynskij: Ruski novelisti. 232. 6. C. Colar: Iz bo-sanskega perivoja. Pesem 236. 7. A. Aškerc: Rapsodije bolgarskega goslarja. IV. Bra-cigovski topovi. — V. Teohana Čistemenska. — VI. Mati Tonka Obretenova 227. 8. Veljko Obradov: Pesnik fra Grga Martić 242. 9. Podlimbarski: Tovariši Damjan. Povest 247. 10. R. Perušek: Srbsko šol-stvo 270. 11. E. Gangl: Med dobrimi znanci. Črtica 273. 12. Književne novosti. Dr. Fr. Ilešič: Dr. Franz Tetzner: Die Sla-ven in Deutschland. — R. Perušek: Jovan Dučić, Pjesme. — N. V. Gogol: Taras Bulba 276. 13. Glasba. Dr. K. Foerster: Novi akordi 280. 14. Slovensko gledišče. Onjegin: A. Drama. — L. Pahor: B. opera 282. 15. Upodablajoča umetnost. Arhitekt Ciril Koch. — Peter S. Žmitek: Razstava slik »Društva moskovskih umetnikov« v Pe-terburgu 284. 16. Med revijami. »Česka Revue«. — Aškerc: »Sport & Salon« 285. 17. Splošni pregled. Nemške višje gimna-zije na Kranjskem. — Javna predavanja v Ljubljani. — A.: Pomenčevanje in po-madjarjevanje Slavonije. — Kaj je vseučil-išče? — Celjska uktravistna gimnazija. — »Zavod sv. Nikolaja« v Trstu. — Po-pravek 286. — Upravišništvo »Ljubljanskega Zvona« prosi vljudno tiste gg. naročnike, kateri za letos še niso poslali naročnine za »Ljubljanski Zvon«, da jo blagovole najkasneje do 20. aprila t. l. pošlato, sicer bi bilo žal, primorano jim od 1. maja na-dalje pošiljanje ustaviti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 1. aprila. Iz Macedonije in Albanije dohajajo silno vznemir-jajoče vesti. Če so resnične, potem je nastala doli revolucija. Iz Soluna se javlja, da so se pojavile ustaške čete, ki silijo ljudi, da se jim pridružujejo. Te čete vodijo baje bolgarski častniki. V neki vasi pri Dilepu je bil umorjen učitelj Milan Isorbec, ker ni hotel usta-šev podpirati. Turški agent Joanko je bil v Vodeni umorjen, ker je izdal tako ustaško četo in je bilo kacij 200 usta-šev aretiranih, istotoliko pa jih je zbe-žalo. V Gumenici so ustaši zasedli pravoslavno cerkev in pregnali turške pope. V Sestovu je bila že mala bitka. Iz zapora ubegli učitelj Stevov je s svojo ustaško četo prišel v Sestovo, kjer so jih turški vojaki naskočili. 7 turških vojakov je bilo ubitih, 2 ranjena; iz-med ustašev sta bila dva ubita in več ranjenih. Tudi Stevov je bil ranjen in je zbežal v hišo svoje neveste. Turki so hišo naskočili. Stevovejeva nevesta

je turškega kapitana udarila s hand-žarjem po glavi, na kar so jo Turki ustrelili. Stevov, uvidevši da ni rešitve, se je sam ustrelil.

Dunaj 1. aprila. Ogrski ministri so prišli sem na skupne ministrske konference. Szell ostane tu tri dni.

Dunaj 1. aprila. Tu je bil areti-ran brat onega Alavantića, ki je po-skusil prouzročiti v Srbiji revolucijo, a je bil pri prvem nastopu ustreljen.

Praga 1. aprila. »Pravo Lidu« naznanja, da je namestništvo izdalo tajen ukaz, v katerem je naročeno vladnim zastopnikom na javnih shodih, da morajo natančno zabeleževati, kar se govori o škofih in višjih duhovni-kih. Prepis je takoj predložiti držav-nemu pravdnistvu, ki mora vprašati dotično cerkveno oblast, če želi, da se proti govorniku sodno postopa.

Reka 1. aprila. Parobrodni kur-jači in drugi postranski delavci so danes začeli štrajk.

Pariz 1. aprila. Volitve v parla-ment so razpisane na dan 27. aprila.

Pariz 1. aprila. Prezident Loubet pride dne 20. maja v Kronstadt in ostane 3 dni na Ruskem.

Berolin 1. aprila. Vodja nemških klerikalcev, dr. Lieber, je včeraj umrl. Rojen je bil l. 1838. Za časa grofa Caprivija je Lieber pridobil cen-trum, da je glasoval za trgovinske pogodbe.

Berolin 1. aprila. V tukajšnjih vojaških krogih obuja silno senzacijo članek, ki ga je priobčilo »Novoe Vre-mja« in v katerem se izreka jako slaba sodba o nemški armadi.

Narodno gospodarstvo. Ljubljanska kreditna banka

(Dalje.)

Inicijativi in posredovanju svojega gospoda predsednika in njegovega namest-nika se moramo zahvaliti, da je prišlo poleg zveze z Dunajsko podružnico Živno-stenske banke pro Čechy a Moravu tudi do tesne zveze s prvima zagrebškima de-narnima zavodoma, namreč s Prvo Hrvat-sko štedionico in Hrvatsko komercijalno banko. Ta zveza omogočila nam je, da smo začeli zanimati se za ustanovitev svoje prve podružnice in to v Spletu.

Predno smo se odločili za ta važni korak, bilo je že z ozirom na izdatno po-veksanje bančnega prometa in razširjenje njenega delovanja potreba uvaževati o pri-mernem in temeljitim okrepčanju finančne podlage naše banke.

Odlokom c. kr. ministrstva notranjih zadev z dne 18. oktobra pr. leta bilo je Ljubljanski kreditni banki dovoljeno po-višati delniško glavnico od K 500.000 na K 1.000.000 z izdajanjem 1250 madih delnic po K 400 nominala.

Ozirajoč se na dosednji uspeh banč-nega poslovanja sklenili smo izdati mlade delnice z ajiem po K 40 ter razpisati subskripcijo na dan 1. decembra 1901., katerega dne je tudi bila subskripcija izvršena in vse mlade delnice polno vplačane.

Doseženo ajiro v znesku K 50.000 odkazalo se je takoj na (podlagi sklepa občnega zbora) rezervnemu zakladu, kar je za položaj, ki naj ga zavzema Ljub-ljanska kreditna banka na denarnem trgu, neprecenljivega pomena.

Podružnica v Spletu je začela po-slovati dne 7. januarja t. l. in kakor vse kaže moremo imeti opravičeno upanje, da bode dobro vspevala in zlasti blagodejno vplivala na gospodarske razmere kralje-vine, Dalmacije.

H koncu svojega poročila moramo omeniti še industrialnega podjetja, katero nameravamo spremeniti v delniško družbo.

Kakor ste velecenjeni gospodje, že razvideli iz svoječasno izdanih prospektov sklenili smo z gospodom Kuckem pogodbo zaradi spremembe obeh njegovih pivovar-ten v Zalcu in Laškem trgu v delniško družbo in je v to svrhu od Ljubljanske kreditne banke razpisana subskripcija na 2000 delnic po K 400 končala s popolnim vspehom in je 20% delniškega kapitala že vplačana.

Kakor hitro bodo dotična pravila oblastveno odobrena, bomo povabili sub-skribente, da vplačajo ostalih 80% delni-škega kapitala in se bo takoj ustanovni občni zbor, po katerem nova delniška družba prevzame obe pivovarni na svo račun.

Prvi korak je to, s katerim je Ljub-ljanska kreditna banka pokazala, da hoče drage volje pospeševati na slovenskih tleh še malo razvito industrijo; upamo in pre-pričani smo, da ne ostane samo pri tem skromnem poskusu, temveč, da bo naša banka na tem polju, čegar obdelovanje je ob primerni previdnosti jako hvaležno, naprej delovala in s časom lepih vspehov dosegla.

(Konec prih.)

